

بررسی ارزش تشخیصی آسپیراسیون سوزنی (FNA) توده‌های قابل لمس پستان در بیماران مراجعه کننده به بیمارستان امام رضا (ع) کرمانشاه

دکتر سید حمید مدنی^۱، دکتر بابک ایزدی^{۲*}، دکتر مالک کنانی^۳، صدیقه خزاعی^۴، مریم حمزه‌لوی^۵، پرستو مولایی توانا^۶

تاریخ دریافت: ۹۱/۰۴/۰۲ تاریخ پذیرش: ۹۱/۰۵/۲۵

چکیده

پیش زمینه و هدف: سلطان پستان شایع‌ترین سرطان در زنان می‌باشد و شامل ۱/۴ کل سرطان‌ها در زنان است شایع‌ترین و قطعی‌ترین روش تشخیص سرطان پستان بیوپسی ضایعه می‌باشد ولی از آنجایی که ۷۰ درصد موارد بیوپسی توده‌های پستان مربوط به ضایعات خوش‌خیم است لذا استفاده از روش‌های کمتر تهاجمی مانند آسپیراسیون سوزنی (FNA) از اتلاف هزینه بیمار و نیز تعییرات بافتی در ضایعه جلوگیری می‌نماید. در این مطالعه دقت و صحت گزارشات FNA از توده‌های قابل لمس پستان را در مرکز آموزشی درمانی امام رضا (ع) مورد بررسی قرار دادیم.

مواد و روش‌ها: کلیه بیمارانی که به علت توده پستانی به مرکز آموزشی درمانی امام رضا (ع) مراجعه نموده‌اند پس از کسب اجازه از بیمار، (FNA) انجام شد نمونه سیتولوزی آن‌ها توسط دو پاتولوژیست مورد بررسی قرار گرفت و همچنین این نمونه‌ها پس از جراحی از نظر هیستوپاتولوژی مورد بررسی قرار گرفتند و نتایج آزمایشات با نرم افزار SPSS آنالیز شدند.

یافته‌ها: ۵۸ نمونه FNA پستان مورد بررسی قرار گرفتند میانگین سنی بیماران مورد مطالعه 40.82 ± 12.8 سال بود درصد توافق مشاهدات سیتولوزی و پاتولوژی برای پاتولوژیست اول و دوم به ترتیب ۷۸/۷۸ درصد (ضریب کاپای ۰/۵۹) و ۸۶/۷۹ درصد با ضرب کاپای ۰/۵۹ درصد بدست آمد و درصد توافق بررسی سیتولوزی FNA پستان برای دوپاتولوژیست ۸۶/۸۶ درصد گزارش شد؛ و میزان حساسیت، ویژگی، ارزش اخباری مشت و ارزش اخباری منفی به ترتیب ۷۷/۲۳ درصد، ۹۱/۱۲ درصد، ۸۳/۵۴ درصد و ۸۵/۶۴ درصد بدست آمده است.

بحث و نتیجه گیری: ذکر این نکته ضروری است که انجام روش تشخیصی FNA بایستی به عنوان یک روش لازم و تکمیلی جهت تشخیص ضایعات پستان در نظر گرفته شود انجام این تست به عنوان رقیب یا جایگزین بررسی بافتی به هیچ عنوان منطقی به نظر نمی‌رسد.

کلید واژه: آسپیراسیون سوزنی، سرطان پستان، تشخیص توده‌های پستانی

مجله پژوهشی ارومیه، دوره پنجم و سوم، شماره چهارم، ص ۴۲۶-۴۲۲، مهر و آبان ۱۳۹۱

آدرس مکاتبه: کرمانشاه، بلوار زکریای رازی، بیمارستان امام رضا (ع)، مرکز تحقیقات مولکولار پاتولوژی، تلفن: ۰۸۳۱-۴۲۸۳۳۹۲

Email: BIzadi@Hotmail.com

بعد از سرطان ریه دومین علت مرگ ناشی از سرطان در زنان و علت اصلی مرگ در زنان بین ۳۵ تا ۵۵ سال است و این سرطان در امریکا سالانه باعث مرگ حدود ۴۴۰۰۰ زن مبتلا می‌شود اگر چه شایع‌ترین سن ابتلا به آن ۴۰ تا ۷۰ سالگی بوده و قبل از ۲۵ تا ۳۰ سالگی نادر می‌باشد اما بروز این سرطان در سنین کمتر حتی در سن جوانی نیز گزارش گردیده است(۳-۵).

مقدمه

سرطان پستان یکی از سرطان‌های شایع در تمام نقاط جهان و شایع‌ترین سرطان در زنان می‌باشد که در حدود ۱۱/۴ تمام سرطان‌ها را در آنان شامل می‌شود (۱-۳) شانس بروز سرطان در خانمهای امریکایی در سال ۱۹۷۰ یک یازدهم و در حال حاضر یک نفر از هر ۸ تا ۹ نفر است (۳،۲) میزان مرگ‌ومیر ناشی از این سرطان نیز بالا

^۱ متخصص پاتولوژی - دانشیار گروه پاتولوژی - مرکز تحقیقات مولکولار پاتولوژی، م آ د امام رضا(ع) - دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

^۲ متخصص پاتولوژی - دانشیار گروه پاتولوژی - مرکز تحقیقات مولکولار پاتولوژی، م آ د امام رضا(ع) - دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه (نیویسته مسئول)

^۳ متخصص پاتولوژی - دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز

^۴ کارشناس ارشد میکروبیولوژی - مرکز تحقیقات مولکولار پاتولوژی ، م آ د امام رضا(ع) - دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

^۵ پژوهش عمومی - مرکز تحقیقات مولکولار پاتولوژی، م آ د امام رضا(ع) - دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

^۶ پژوهش عمومی - مرکز تحقیقات مولکولار پاتولوژی، م آ د امام رضا(ع) - دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

توسط پاتولوژیست انجام می شد. از این نمونه های آسپیراسیون تعدادی لامها تهیه شدند. پس از ورود نمونه جراحی شده به آزمایشگاه پاتولوژی پروسه تهیه لامهای هیستولوژی بر روی آن ها انجام شده و در نهایت با روش هماتوکسیلین و ائوزین رنگ آمیزی شدند این لامهای تهیه شده توسط دو پاتولوژیست برسی و گزارش پاتولوژی برای بیمار صادر گردید نتایج بدست آمده از هر دو آزمایش در نرم افزار SPSS وارد و آنالیز آن انجام شد.

یافته ها

در این مطالعه تعداد ۵۸ نمونه FNA پستان گرفته شد که دو نمونه فقط بافت چربی بود و شش نمونه فاقد سلول کافی برای مطالعه بود، در میان این ۵۰ نمونه ها باقی مانده از نظر پاتولوژی ۴۴ درصد نمونه ها بد خیم و ۵۶ درصد آن ها خوش خیم بود میانگین سنی بیماران $40/82 \pm 12/8$ با ۷۶ سال به عنوان بیشترین سن و کمترین سن ۱۶ سال بود.

نتایج بررسی پاتولوژیست اول: بررسی نمونه های سیتولوژی FNA پستان، ۴۴ درصد بد خیم و ۵۶ درصد خوش خیم گزارش شد که در میان ۲۸ نمونه خوش خیم بافتی، ۲۳ مورد ($82/1$) خوش خیم و پنج مورد ($17/9$) بد خیم تشخیص داده شد اطلاعات کامل تر در جدول شماره ۱ آورده شده است. درصد توافق (میزان هم خوانی) مشاهدات سیتولوژی و نتیجه پاتولوژی برای پاتولوژیست اول ۷۸ درصد (با ضریب کاپای $0/59$) که این ضریب کا بین متوسط تا خوب است (بدست آمد. حساسیت این آزمایش ۷۷/۲۷ درصد و صحت انجام آزمایش ۸۰ درصد گزارش شد نتایج حساسیت و ویژگی و ارزش اخباری... در جدول شماره ۳ آورده شده است.

نتایج بررسی پاتولوژیست دوم: بررسی نمونه های سیتولوژی FNA پستان، ۶۶ درصد خوش خیم و ۳۴ درصد بد خیم گزارش شد نتایج جدول شماره ۲ نشان می دهد که همه موارد خوش خیم پاتولوژی به وسیله سیتولوژی FNA پستان، درست تشخیص داده شده و ارزش اخباری منفی آن ۱۰۰ درصد است اما از ۲۲ مورد نمونه بد خیم بافتی، ۱۷ مورد ($77/3$) بد خیم ۵ مورد ($22/1$) خوش خیم تشخیص داده شد که حساسیت ۷۷/۲ درصد آزمایش رانشان می دهد و صحت آزمایش FNA پستان ۹۰ درصد گزارش شده است نتایج حساسیت و ویژگی و ارزش اخباری و ... بررسی FNA پستان در جدول شماره ۳ به طور کامل آورده شده و درصد تواافق (میزان هم خوانی) مشاهدات سیتولوژی و نتیجه پاتولوژی برای پاتولوژیست دوم ۸۶ درصد (با ضریب کاپای $0/79$) که این ضریب کا پایا عالی است (بدست آمد).

طبق تجربیات و برخی آمارهای مراکز ثبت سرطان، این سرطان جزء شایع ترین سرطان ها در بین خانم های ایرانی بوده و متأسفانه شیوع سنی آن حدود ۱ دهه پایین تر از آمار جهانی و مواجهه با آن در بیماران کم سن و سال جوان نیز چندان غیر شایع نمی باشد (۶) طبق گزارش کشوری ثبت موارد سرطانی در سال ۱۳۸۲ در کشور ۳۹۴۶ مورد سرطان پستان گزارش شده است. تعداد ۳۲۳۴ (%) از نوع کارسینوم داکتال مهاجم و تعداد ۱۸۲ (۴/۶%) از نوع کارسینوم لوبلار مهاجم و تعداد (۳/۵%) از نوع کارسینوم مدولاری می باشد (۴). شایع ترین گروه سنی در بروز سرطان پستان در کشور در سال ۱۳۸۲ از بین ۱۳۳۱ نفر جامعه مورد مطالعه خانم های ۴۹-۴۰ ساله می باشند. در استان کرمانشاه در سال ۱۳۸۲ سرطان پستان حدود ۲۰/۵ درصد کل سرطان های استان را به خود اختصاص داده است (۶). اگر چه شایع ترین و قطعی ترین روش تشخیص سرطان پستان، بیوپسی توده پستان و تشخیص ضایعه با روش های معمول آسیب شناسی بافتی می باشد (۷). اما از آنجا که حدود ۷۰-۸۰ درصد بیوپسی های جراحی مربوط به توده های خوش خیم پستان است (۹,۸). انجام این گونه اعمال جراحی، علاوه بر اتفاق هزینه و ایجاد اضطراب در بیمار بر ساختار تشريحی و بافت شناسی نیز تأثیر سوء می گذارد. اما نمونه های FNA پستان، حداقل تهاجم را دارد (۱۰) می توان قل از جراحی به عنوان یک آزمایش سریع، اقتصادی و مناسب تشخیص از آن استفاده کرد (۱۱).

البته ادعا می شود که یک سیتولوژی مثبت از نظر بد خیمی برای تشخیص سرطان پستان کافی می باشد (۱۲). حساسیت و ویژگی و صحت گزارشات سیتولوژی توده های پستان در مراکز مختلف متفاوت می باشد؛ و علل مختلفی را ذکر کرده اند از جمله مهارت انجام دهنده آسپیراسیون و تجربه کسی که سیتولوژی را گزارش می کند (۳).

لذا بر آن شدیدم در این مطالعه دقیق و صحت گزارشات آسپیراسیون های سوزنی (FNA) از توده های قابل لمس پستان را در مرکز آموزشی درمانی امام رضا (ع) را مشخص کنیم و چنانچه اشکالاتی در نحوه انجام FNA و یا بررسی سیتولوژی وجود دارد پیدا کرده و در رفع آن ها اقدام نماییم.

مواد و روش ها

برای تمامی بیمارانی که طی یک دوره ای یک ساله جهت جراحی توده پستان در مرکز آموزشی و درمانی امام رضا (ع) کرمانشاه بستری شده اند پس از کسب رضایت از بیمار، چنانچه FNA توسط گروه تحقیق قبل انجام نشده بود آزمایش

۶۸ درصد با ضریب کاپا /۷۰ (این ضریب کاپا بین متوسط تا خوب است) بدست آمد.

و میزان هم خوانی بررسی FNA پستان توسط دو پاتولوژیست در جدول شماره ۴ آورده شده و درصد توافق دو پاتولوژیست

جدول شماره (۱): نتایج بررسی FNA پستان و تشخیص بافتی توسط پاتولوژیست اول

نتایج بررسی بافتی			نتایج بررسی FNA پستان = سیتولوژی
مجموع کل (درصد)	خوش خیم (درصد)	بدخیم (درصد)	
(%۴۴) ۲۲	(%۱۷/۹) ۵	(%۷۷/۳) ۱۷	بدخیم
(%۵۶) ۲۸	(%۸۲/۱) ۲۳	(%۲۲/۷) ۵	خوش خیم
(%۱۰۰) ۵۰	(%۵۶) ۲۸	(%۴۴) ۲۲	مجموع

جدول شماره (۲): نتایج بررسی FNA پستان و تشخیص بافتی توسط پاتولوژیست دوم

نتایج بررسی بافتی			نتایج بررسی FNA پستان = سیتولوژی
مجموع کل (درصد)	خوش خیم (درصد)	بدخیم (درصد)	
(%۳۴) ۱۷	(%۰) .	(%۷۷/۳) ۱۷	بدخیم
(%۶۶) ۳۳	(%۱۰۰) ۲۸	(%۲۲/۷) ۵	خوش خیم
(%۱۰۰) ۵۰	(%۵۶) ۲۸	(%۴۴) ۲۲	مجموع

جدول شماره (۳): نتایج حساسیت و ویژگی و ارزش اخباری و ... بررسی FNA پستان توسط دو پاتولوژیست

صحت	ارزش اخباری منفی	ارزش اخباری مثبت	ویژگی	حساسیت	تشخیص FNA برست پاتولوژیست اول
%۸۰	%۸۲/۲۴	%۷۷/۲۷	%۸۲/۲۴	%۷۷/۲۷	
%۹۰	%۸۴/۸۴	%۱۰۰	%۱۰۰	%۷۷/۲	تشخیص FNA برست پاتولوژیست دوم

جدول شماره (۴): نتایج میزان هم خوانی بررسی FNA پستان توسط دو پاتولوژیست

نتایج بررسی FNA پستان (پاتولوژیست دوم)			نتایج بررسی FNA پستان = پاتولوژیست اول)
مجموع کل (درصد)	خوش خیم (درصد)	بدخیم (درصد)	
(%۴۴) ۲۲	(%۱۸/۲) ۶	(%۹۴/۱) ۱۶	بدخیم
(%۵۶) ۲۸	(%۸۱/۸) ۲۷	(%۵/۹) ۱	خوش خیم
(%۱۰۰) ۵۰	(%۱۰۰) ۳۳	(%۱۰۰) ۱۷	مجموع

که انجام شده است میزان حساسیت، ویژگی، ارزش اخباری مثبت و ارزش اخباری منفی به ترتیب ۹۰/۶-۹۷-۸۷ درصد، ۱۰۰ درصد، ۱۰۰ درصد و ۶۰-۹۰ درصد گزارش شده‌اند (۱۷-۱۳). در مطالعه

آسپیراسیون سوزنی روش قابل اعتمادی جهت تشخیص ضایعات فضایگیر پستان محسوب می‌گردد و در مطالعات مختلفی

بحث

نتیجه گیری

با توجه به اطلاعات بدست آمده در این مطالعه، که میزان توافق بین دو پاتولوژیست صرفاً بر اساس نتایج سیتولوژیک FNA در حد متوسط تا خوب می‌باشد و صحت گزارش سیتولوژی آن‌ها با هم متفاوت است که نشان دهنده تأثیر تجربه در گزارش نویسی سیتولوژی است و با توجه به ویژگی و حساسیت این تست بهتر است از FNA جهت تست پایایی متوسط در تشخیص توده‌های پستانی استفاده کرد به این دلیل همواره تاکید می‌شود جهت تشخیص توده‌ای پستانی باید از تست سه‌گانه استفاده نمود (FNA، علائم بالینی، رادیولوژیک) (۲۱). هرگونه عدم هماهنگی و مطابقتی در این زمینه مشاهده شد یک زنگ خطری است که نیاز به بررسی بیشتر و مجدد را مطرح می‌نماید تا با مشخص شدن عامل عدم تطابق بین بالینی، رادیولوژی (عموماً سونوگرافی و ماموگرافی) و یا سیتولوژی به تشخیص دقیق تر رسید؛ لذا توصیه می‌گردد صرفاً تکیه بر نتایج FNA به عمل نیاید مخصوصاً در مواردی که نتیجه بیماری خوش‌خیم پستانی باشد و همواره پایستی به تست سه‌گانه Triple test اعتماد نمود و بر اساس آن جهت بیمار برنامه ریزی گردد.

تقدیر و تشکر

نویسنده‌گان مقاله از بخش جراحی بیمارستان امام رضا (ع) (سرکار خانم بهادری و رزیدنت‌های جراحی) و از پاتولوژیست‌ها و رزیدنت‌های پاتولوژی و پرسنل بخش پاتولوژی مرکز آموزشی و درمانی امام رضا (ع) تشکر می‌نماییم. این مقاله حاصل طرح شماره ۸۵۰۴۵ دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه که در محل مرکز تحقیقات مولکولار پاتولوژی امام رضا (ع) اجرا شده است.

حاضر این مقدمه به ترتیب ۷۷/۲۳ درصد، ۹۱/۱۲ درصد، ۶۴/۵۴ درصد و ۸۸/۸۳ درصد بدست آمده است که باز هم بیانگر نقش مفید FNA در تشخیص توده‌های پستانی می‌باشد. همان‌گونه که انتظار می‌رفت ضایعات خوش‌خیمی که به عنوان بدخیم یا احتمالاً بدخیم در FNA گزارش شدند و توصیه به انجام بیوبسی شد مربوط به مواردی با تشخیص بافتی بیماری فیبروکسیتیک بوده که پرولیفراسیون شدید اپی تیلیالی نشان می‌داده‌اند. مطالعاتی جهت افتقاق این قبیل ضایعات از ضایعات بدخیم انجام شده است که همزمان از اطلاعات بالینی و ماموگرافی بیماران در کنار یافته‌های FNA استفاده شده است (۱۸) این تلاش‌ها خیلی موفق نبوده است زیرا افتراق دقیق این دو یافته‌های علاوه بر یافته‌های سیتو‌لوژیک نیازمند بررسی یافته‌های ساختمانی نیز می‌باشد که نیاز به نمونه بافتی را لازم می‌گردد (۱۹). در هر حال اضافه نمودن سایر یافته‌ها از قبیل یافته‌های بالینی و یافته‌های ماموگرافی دقت تشخیص را می‌تواند بالاتر ببرد. اندک اختلافی که در نتایج بدست آمده مطالعه ما با سایر مطالعات مشاهده می‌شود دلایل مختلفی می‌تواند داشته باشد. اول اینکه در صورت افزایش تعداد موارد مطالعه می‌توانست نتایج نزدیکتر به سایر مطالعات خصوصاً از لحاظ ویژگی و ارزش اخباری مثبت را بدست دهد. دوم اینکه FNA در برخی انواع بدخیمی‌های پستان نمی‌تواند نتیجه ایده آلی داشته باشد. این انواع شامل توده‌های همراه فیروز وسیع، کارسینوم اینتراداکتال، کارسینوم توبولار و کارسینوم cribriform و به طور کلی تومورهای بسیار کوچک می‌شود. از طرف دیگر ذکر این نکته ضروری است که انجام روش تشخیصی FNA باستی به عنوان روشی لازم و تکمیلی جهت تشخیص ضایعات پستان در نظر گرفته شود و انجام این تست به عنوان رقیب یا جایگزینی بررسی بافتی به نظر عاقلانه نمی‌رسد (۲۰).

References:

- AL- Mulhim A. S,Sultan M,AL-Mulhim M,AL-Wehedy, Mohammad Ali A,AL-Swaigh,et al.Accuray of the “triple test” in the diagunosis of palpable breast masses in Saud fernales. annals of Saudi medicine 2003;123:158-161.
- Susan C. Lester,et al, the breast, in: Ramzi S.Cotran, et al,(eds),Robbin's Pathologic Basis of Diseases, W. B. Saunders., Philadelphia ;1999:1104-1107.
- Winer et al,in:Vincent T.De vita,Jr Lippincoll.Cancer, Principles and practice of Oncology,Williams&Wilkins,Philadeiphia ;2001:1651-52.
- Zakhour H,et al,The value of FNAIN:Hani zakhour,et al.Diagnostic cytopathoiogy of the breast, Churchill Livingstone, New York ;1999:1-77.
- Roger&Foster J. Techniques of Diagnosis of palpable breast masses,in: Harris J R, et al,disease

- of the breast,lippincott Williams&Wilkins,Philadelphia; 2000:95-100.
6. Cancer registry report,2003,Iran,Kelk-dirin publication:27-132
 7. wendie A. B,Dhrur l, Radiologic Techniques and Core Needle Breast Biopsy in: Silverberg Steven G. (de),Atlas of breast pathology,W. B. Saunders, Philadelphia; 2002:1-15.
 8. Osuch JR, Reeves MJ, Pathak DR, Kinchelow T.BREASTAID: cilinical results from early development of a clinical decision rule on palpable solid breast masses. Ann.Surg 2003,238(5):728-37.
 9. Lamb J., et al.,1987,Role of FNAC in breast cancer screening, J. Clin. Pathol.40(7):705-9.
 10. Arrangoiz R, Garand S, Slomski C, Littman T, Osuch J.R. What is the DiagnosticAccuracy of Hypocellular Fine Needle Aspiration of the Breast in the Cintext of an Otherwise Negative Triple Screen.The Internet Journal of Oncology 2009;6(1).
 11. Bukhari M.H , Arshad M,Jamal S, Niazi S,Bashir S,Bakhshi I M,et al.Use of Fine-Needle Aspiration in the Evaluation of Breast Lumps.Patholog Res Int .Published online 2011 jun 21.doi:10.4061/2011/689521
 12. Lumachi F.et al., 1999, Scintigraphy,mammography and FNAC, Ann. Surg. Oncol., 6(6):568-71.
 13. Frable WJ. Needle asprition of the breast .Cancer 1984,53(3): 671-676.
 14. Norton LW ,Davis JR ,Wiens JL , Trego DC , Dunnigton GL . Accuracy of aspiration cytology in defecting breast canser . Surgery 1984 , 96(4): 806-814.
 15. Rosenthal DL. Breast lesions diagnosed by fine needle aspirasion . pathol Res Pract 1986; 181: 646-656
 16. Thomas PA. Vaz quez MF , Waisman J. Compariton of FNA and frozen section of a palpaoce mammary lesions. Mod pathol 1990 ; 3:570-574.
 17. Mohammed A.Z, Edino S.T, Ochicha O, Alhassan S.U. Value of fine needle aspiration biopsy in preoperative diagnosis of palpable breast lumpsource-poor countries: a Nigerian experience. Annals of African Medicine 2005;4(1):19-22.
 18. Thomas PA. cangiarella J ,Raab SS ,Waisman J. Fine needle aspiration biopsy of proliferative breast disease . Mod Pathol 1995;8 (2):130-6.
 19. Zhao C, Raza A, Martin S.E, Pan J, Greaves T.S, Cobb C.J. Breast fine-needle aspiration samples reported as " proliferative breast lesion": clinical utility of the subcategory" proliferative breast lesion with atypia". Cancer Cytopathology 2009;117:137-47.
 20. Kline TS , Joshi LP , Neal HS. FNA of the breast. Diagnoses and pitfalls. A review of 3545 cases. Cancer 1979 ; 44:1458-1464.
 21. KLENI S. Evaluation of Palpable Bresast Masses.American Family Physician 2005; 71(9):1731-1738.